

Vid sidan av de stora partierna finns två små partier. Kommunisterna är nära nog utan betydelse: tre eller fyra mandat i andra kammaren (nationalrådet) av 165 under senare år. Frihetspartiet (Freiheitliche Partei, förut kallat de oavhängigas parti) har för närvarande sex mandat, men har tidigare, efter valen 1949 och 1953, haft omkring 15 mandat. Detta parti består till stor del av förutvarande nazister, vilket främst sammanhänger med att nazismen före Hitler samlade de grupper som var missnöjda med hela "systemet", med både kristligt-sociala och socialdemokrater. Partiet är numera snarast ett liberalt, för att inte säga gammalliberalt parti, som anklagar de stora partierna för politiskt och ekonomiskt maktmonopol och begär mindre statsplanering och större utrymme för den privata konkurrensen.

De stora partierna har sedan fyrtio år haft ungefär samma styrka bland väljarna. Efter andra världskriget har skiftningarna varit än mindre än förut. Vid de fyra valen 1945, 1949, 1953 och 1956 har folkpartiets mandatanal växlat mellan 74 och 85, socialisternas mellan 67 och 76; det sistnämnda partiet har alltid varit det svagare i nationalrådet, även efter 1953 års val, då det vann flera röster än folkpartiet men trots proportionalismen fick ett mandat mindre.

Då valdeltagandet är oerhört

högt, omkring 95 procent, innebär detta att antalet "flytande" väljare är än mindre än inom andra demokratier och att partierna i ovanligt hög grad är rena intresseorganisationer, med det stora flertalet arbetare och lägre anställda i det socialistiska partiet och det stora flertalet bönder, företagare, högre anställda och medlemmar av fria yrken inom folkpartiet. Denna enastående stabilitet, som gör partikampen till ett ställningskrig (så länge man slåss med röstsedlar), bidrar att förklara samregeringens uppkomst och dess speciella struktur.

6/4

Friheten i DN

Av en tillfällighet har meddelandet om min avgång som chefredaktör nästa år kommit att publiceras under min bortovaro. En del tidningar har kommenterat saken och härvid påstått att min avgång visar att tidningens chefredaktör inte står fri mot styrelse och ägare, trots att jag försäkrat att så är fallet. Jag vill därför genast lämna några uppgifter på denna punkt.

Att jag, och alltså Dagens Nyheter, i pensionsfrågan och i valstriden förra hösten intog en hållning som väckte missnöje såväl hos folkpartiet som hos tidningens ägare är väl känt. Det har emellertid varit självfallet att jag, så länge jag står kvar som chefredaktör, skall bestämma tidningens politik.

Mina efterträdare kommer kontraktssnligt att få samma självständiga ställning som jag haft och har. Den frihet i Dagens Nyheter som jag ofta framhåvt blir alltså bestående. Styrelsens rätt att utse chef eller chefer för tidningen är ostridig, men också rätten för den eller de utsedda att leda tidningens politik.

Herbert Tingsten